

PUT DO DIJAGNOZE MIJELOMA

Mijelom, poznat i kao multipli mijelom, rijedak je rak koštane srži koji nastaje iz plazma stanica. U Europi se **svake godine dijagnosticira oko 50 000 novih slučajeva**.

SUMNJATE NA MIJELOM?

Znakovi i simptomi mijeloma

Ako pacijent ima jedan ili više od sljedećih neobjašnjivih simptoma, razmislite o testiranju na mijelom.

- **Bol u kostima/bol u leđima**, obično se javlja kao neobjašnjiva bol, generalizirani ili lokalizirani
- **Promjene urina**, kao što je pjenjenje urina ili izlučivanje prekomjerne ili vrlo male količine urina
- **Nenamjerni gubitak težine**
- **Gubitak daha**
- **Spontani prijelomi**, uključujući osteoporozne prijelome kralježaka
- **Kompresija leđne moždine**: bol, trnci i igle, utrnulost i slabost u nogama i stopalima, problemi s kontrolom mjehura i crijeva
- **Ponavljajuće infekcije**
- **Umor i slabost**

Postoje četiri značajke definiranja mijeloma, poznate kao **CRAB** kriteriji:

C	R	A	B
povišeni kalcij	oštećenje/zatajenje bubrega	anemija	bolest kostiju

UPUĆIVANJE I DALJNJE PRETRAGE

Ako početni testovi i pretrage ukazuju na mijelom ili ako pacijent ima neriješene postojeće simptome, treba ga uputiti u hematološku kliniku i potrebna su daljnja ispitivanja kako bi se potvrdila dijagnoza:

- Aspirat / biopsija koštane srži
- rendgen, pregled skeleta
- CT niske doze zračenja – cijelo tijelo
- MR cijelog tijela
- PET/CT

MISLITE NA MIJELOM!

Testiranje i ispitivanje na mijelom

Ako sumnjate da pacijent ima mijelom, trebate provesti sljedeća testiranja i pretrage:

1 Potpuna krvna slika i biokemija krvi

- **Kompletna krvna slika**: potražite neobjašnjivu anemiju
- **Brzina sedimentacije eritrocita (ESR)**: obično povišena
- **Urea i elektroliti**: za provjeru oštećenja bubrega
- **Kreatinin u serumu**

2 Mjerenje proteina u serumu

- **Elektroforeza proteina urina i seruma**: provjeriti prisutnost paraproteina
- **Test slobodnog lakog lanca u serumu (sFLC)**, ako nije dostupan, urin
- **Pretrage urina** (jednokratna pretraga, prikupljanje 24-satnog urina i Bence Jones test proteina)
- **Imunoglobulini u serumu (IgG, IgA i IgM)**

3 Dodatne pretrage koje treba razmotriti

- Serumski albumin
- Beta-2 mikroglobulin
- C-reaktivni protein
- Kalcij: za ispitivanje hiperkalcijemije
- Test laktat dehidrogenaze (LDH)
- Procijenjena brzina glomerularne filtracije (eGFR)

UPUĆIVANJE I DALJNJE PRETRAGE

Ako početni testovi i pretrage ukazuju na mijelom ili ako pacijent ima neriješene postojeće simptome, treba ga uputiti u hematološku kliniku i potrebna su daljnja ispitivanja kako bi se potvrdila dijagnoza:

- Aspirat / biopsija koštane srži
- rendgen, pregled skeleta
- CT niske doze zračenja – cijelo tijelo
- MR cijelog tijela
- PET/CT

POVEZANA DIJAGNOZA

Monoklonska gamopatija neodređenog značaja (MGUS) Nema liječenja – pratiti

Progresija do AL amiloidoze, mijeloma ili solitarnog plazmocitoma: 1 % godišnje

Tinjajući mijelom Bez liječenja – pratiti

Progresija u mijelom: 10 % godišnje

Prilagođeno prema publikaciji *Put do dijagnoze mijeloma* organizacije Myeloma UK, uz dopuštenje.

DODATNI IZVORI

1. Preporuke Europske mreže za mijelom o alatima za dijagnozu i praćenje multiplog mijeloma: što koristiti i kada. *Haematologica*. 2018.; 103 (11): 1772 – 1784.

2. Multipli mijelom: EHA-ESMO smjernice kliničke prakse za dijagnozu, liječenje i praćenje. *Annals of Oncology*. 2021.: 32 (3): 309 – 322.